

NADENKEN OVER DUURZAAMHEID VAN DE SECTOR

Een goede opkomst, enkele kritische stellingen en enthousiaste sprekers waren de ingrediënten van een geanimeerd seminarie over de varkenshouderij tijdens de Agridagen Geel. Wij gingen luisteren. – Anne Vandenbosch

Net als bij het debat over de pluimveehouderij (zie *Management & Techniek* 4 van 21 februari) werden enkele stellingen geponeerd waarop het publiek kon reageren. Deze stelling werd kritisch geformuleerd waardoor de expert van dienst zijn uiterste best moest doen om ze te weerleggen. De toehoorders kregen vervolgens de kans om hun mening aan te passen in een tweede stembeurt. Een geslaagde formule. We belichten hier enkele van de stellingen.

Kan een zeug al haar biggen grootbrengen?

De moderne zeug moet hoge productiecijfers realiseren. De lat wordt daarbij steeds hoger gelegd. Bij de eerste stembeurt ging 62% van de stemmers dan ook akkoord met de stelling 'De moderne zeug zal nooit in staat zijn om haar biggen volledig zelf tot speenleeftijd groot te brengen'. Hans Olijslagers, technisch directeur van de Pigure Group, legde uit

.....
Als je zonder antibiotica geen gezonde varkens kunt produceren, dan ben je een prutser.

dat het fokdoel van de Topigszeugen hier al langer op gericht is. "Elk extra big dat geboren wordt, moet gespeend kunnen worden. Wij zien in onze genetische trends inderdaad het aantal geboren biggen jaarlijks toenemen, maar ook het aantal goede spenen per zeug evolueert en het aantal dode biggen voor het spenen neemt af. Topigs werkt naar een robuuste zeug met voldoende lichaamsreserve, een goede voederopnamecapaciteit en melkproductie. Via *genomics* boeken we bovendien sneller genetische vooruitgang. We gebruiken onder meer

merkers voor uniforme tomen, maar ook voor het geboortegewicht." Voor Olijslagers is het dus duidelijk dat de moderne zeug zelfredzaam is en haar eigen biggen speent op voorwaarde dat het fokprogramma hierop gericht is. De spreker kon het publiek slechts deels overtuigen. Tijdens de tweede stemronde bleef 58% de stelling immers bevestigen.

Zijn antibiotica noodzakelijk?

Het hoge antibioticumgebruik in de intensieve veehouderij staat onder druk. Toch ging 44% van de aanwezigen akkoord met de stelling 'Zonder antibiotica kunnen we geen gezonde varkens produceren'. Spreker Leo van Leengoed van de Universiteit Utrecht was echter scherp in zijn betoog om het publiek van het tegendeel te overtuigen. "Antibiotica dienen om zieke varkens te behandelen, ze zijn geen levensmiddel! Op de verpakking van bepaalde antibiotica staat zelfs letterlijk dat de respons beter is als de varkens het

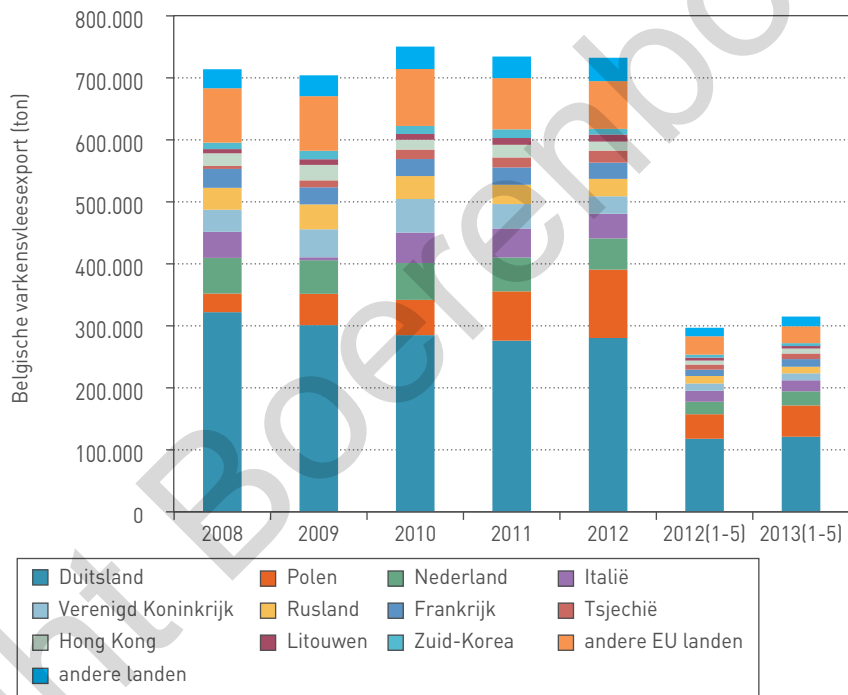
slecht doen ... Als je zonder antibiotica geen gezonde varkens kunt produceren, dan ben je een prutser. Dan weet je onvoldoende van hygiëne, van infecties en infectieziekten en dan weet je niet hoe een antibioticum werkt en waarvoor het gebruikt moet worden. Al in de negentiende eeuw wisten artsen dat de sterfte sterk daalde dankzij het wassen van de handen tussen de te behandelen patiënten. De hygiëne op heel wat bedrijven laat echter te wensen over. "Van Leengoed wees erop dat je vooral geen kiemen mag binnenhalen in je populatie. "Vermijd daarom om de dieren te mengen (bij de zeug, bij het spenen ...). Het is immers dé manier om kiemen te verspreiden over je hele populatie. Te veel antibiotica leiden bovendien naar resistente genen. De opvolger van MRSA staat nu al klaar ..." De spreker kon heel wat aanwezigen overtuigen. Tijdens de tweede stemronde daalde het aantal akkoordstemmen immers naar 28%. Tijdens de discussie achteraf werden terecht enkele initiatieven, zoals Red AB en de inspanningen van Amcra, aangehaald die de varkenshouders aanmoedigen om hun antibioticumgebruik te verlagen. Door 'meten is weten' en een goede begeleiding is, volgens het panel, een forse reductie van het antibioticumgebruik zeker haalbaar.

Transparantie op het voederetiket gewenst

Varkensvoerders zijn nog steeds erg duur. Maar kennen de gebruikers de samenstelling ervan? En willen ze deze weten? 78% van de aanwezigen was alvast akkoord met de stelling 'De inhoud van mijn varkensvoeder is niet transparant genoeg. Ik weet vandaag niet precies waarvoor ik betaal'. In Nederland zetten de fabrikanten de samenstelling van hun voeders openbaar op de website mijnvoer.nl, waarom niet in ons land? Yvan Dejaegher, directeur-generaal van Bemefa haalde de hieromtrent geldende Europese wetgeving aan. "Op het vlak van samenstelling hoeven de firma's enkel de lijst van voerdersmiddelen in dalende volgorde van gewicht aan te geven, eventueel inclusief de gewichtspercentages. Bij het opstellen van deze verordening waren er zware discussies omtrent de open etikettering. Bemefa was alvast geen voorstander. Uit onderzoek in samenwerking met het FAVV bleek dat de huidige analysetechnieken de exacte samenstelling en bepaalde grondstoffen niet kunnen achterhalen. De controleerbaarheid van open etikettering is dus bijzonder moeilijk. De productinformatie moet wél steeds opvraagbaar zijn door de klant. Bovendien verandert een

voederfabrikant regelmatig de formulatie naargelang van de beschikbaarheid van de grondstoffen." Yvan Dejaegher benadrukte ook het belang van innovatie en onderzoek door de veevoederbedrijven. "Iedere fabrikant wil zijn eigen innovatieve voeders ontwikkelen. Ze zoeken naar een eigen 'beste' formulering. Zo pakken ze bijvoorbeeld de zoektocht naar alternatieve eiwitten op een eigen manier aan. Bij volledige transparantie zal innovatie en onderzoek op een veel lager pitje komen te staan." De stemmers raakten niet overtuigd, 74% bleef akkoord met de geponeerde stelling.

vlees – met een waarde van bijna 1,5 miljard euro – moet echter geëxporteerd worden, voornamelijk naar Europese markten, maar ook naar Polen, Rusland ... (figuur 1). We zitten in een globale markt, wat elders gebeurt heeft dus onmiddellijk een impact op de prijs. Verder is er ook de veranderende consumptie: de 500 miljoen Europese consumenten eten in 10 jaar tijd gemiddeld 3,7 kg varkensvlees per inwoner minder; de 1,4 miljard Chinezen eten op dezelfde periode 7 kg meer. De vraag naar eiwitten in de wereld stijgt gigantisch, de vraag naar vlees stijgt dus ook en dat kunnen

Figuur 1 Overzicht van de Belgische varkensvleesexport (ton) tussen 2008 en 2013 - Bron: Belgian Meat Office

Wat met de varkenshouderij in Vlaanderen?

De meest delicate stelling werd op het einde van de avond geformuleerd: 'Op termijn is de afbouw van onze Vlaamse varkenshouderij onvermijdelijk'. Bij de eerste stembeurt zag de helft van de aanwezigen een verderzetting van de sector niet meer zitten. René Maillard van het Belgian Meat Office kreeg de moeilijke taak om het publiek te overtuigen van het tegendeel. Maillard vertrok daarbij vanuit de wereldmarkt en de gehele keten. "De voorbije jaren neemt de varkensproductie in ons land toe, met in 2013 een record-aantal slachtingen (11,9 miljoen). Dit wijst op een betere productiviteit en op een zeker optimisme binnen de sector. Dit aantal staat voor 1% van de wereldproductie. Meer dan 65% van ons varkens-

we zien aan het bestedingspatroon." Maillard concludeert dus dat men eigenlijk op ons vlees zit te wachten. "Ik heb vandaag geen tekenen dat we niet bij machte zijn om ons productieapparaat in stand te houden en verder te optimaliseren." Maillard is optimistisch: "Wij kunnen blijven leveren. De wereldbevolking zal blijven stijgen en verder verstedelijken. Het landbouwareaal zal niet toenemen waardoor het product meer en meer gegeerd zal worden." Niet alle panelleden waren ervan overtuigd dat die stijgende productie uit ons land zou komen, maar de opbeurende boodschap van de spreker deed de laatste stemming in de zaal alvast positief omslaan. Slechts 34% ging nog akkoord met de stelling. ■